

POLITIET

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
2009/09094-2 008

Dato
22.01.2010

Høring - forslag til endringer i alkohollovgivningen

Vi viser til Deres høringsbrev og utsatt leveringsfrist. Oslo politidistrikt er, som vil være kjent, svært opptatt av alkohollovgivningen, idet nettopp dette lovområdet gir forutsetninger for svært mye av politiets arbeid og ressursbruk, og publikums trygghet og sikkerhet, ikke minst i det offentlige rom.

I Oslo er det utstedt ca 1100 skjenkebevillinger, og Oslo politidistrikt har uten sammenligning det høyeste antall skjenkebevillinger av alle politidistriktene. I tillegg er de aller fleste bevillingene samlet på et ganske konsentrert område. Mange av skjenkestedene, særlig i sentrum av Oslo, har skjenketid til kl. 03.00, alkohollovens maksimaltid, og det brukes store ressurser for å opprettholde den alminnelige ro og orden i helgene. Vi mener å ha omfattende erfaringer med de problemstillinger forbruk av alkohol kan medføre.

Skjenking av alkohol berører politiet på flere måter; forvaltningsmessig oppfølging av saker mht uttalelser og samarbeid med kommunen i skjenkesaker, ordensoppdrag og etterforskning som følge av rus og voldssaker, samt forhold knyttet til svart økonomi som konkurstriminalitet og hvitvasking i forbindelse med driften av skjenkesteder.

NHO reiseliv anslår 20% av omsetningen til utesteder å være svart, noe som utgjør ca 2 milliarder kroner. Politiets oppgave er blant annet å skape trygghet og forebygge kriminalitet, og i Oslo brukes store ressurser på saker knyttet til skjenking av alkohol. Vår uttalelse må ses i denne sammenheng.

Innledningsvis vil vi gjerne få bemerke at etter vår oppfatning er det mest hensiktsmessig at alkohollov og serveringslov var samlet i en lov.

Oslo politidistrikt

10 Ordenssjefen, besøk: Grønlandsleiret 44, 0190 OSLO
Post: Postboks 8101 Dep, 0032 OSLO
Tlf: 22 66 90 50 Faks: 22 66 87 01

Org. nr.: 961398142
Postgiro: 7694.05.08319

1. Til kapittel 2 – maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk

Oslo politidistrikt støtter forslaget i høringsnotatet om en innskrenking i alkohollovens maksimaltid for skjenking av alkoholholdig drikk.

Det vesentlige av vår innsats på kveld og natt i helgene knyttes til berusede mennesker som er på byen. Det er ingen tvil om at lengre åpningstider gir et større totalt alkoholinntak. Våre analyser viser en åpenbar sammenheng mellom oppdrag for å opprettholde ro og orden, voldssaker og de områdene hvor de fleste utstedene ligger. En reduksjon i lovens maksimaltid vil bidra til å begrense alkoholkonsumet og de negative virkningene av dette. Slik vil det bli mulig å bruke våre ressurser på andre oppdrag for byens borgere.

Differensierte åpningstider

Med bakgrunn i forslaget om maksimaltider for skjenking, mener Oslo politidistrikt at forslaget kunne gått litt lenger, og åpnet for differensiering av skjenketidene. De skjenkestedene som krever mest av politiets ressurser er etablissementer med et konsept som henvender seg til et ungt klientell, særlig steder med 18-års aldersgrense. Det er gjerne den yngste aldersgruppen som bidrar til ordensproblemer. Slike steder samler også mange andre under 18 utenfor, med de utfordringer dette medfører i det offentlige rom. Det bør vurderes om man ikke skulle ha en noe kortere åpningstid for f.eks. 18-års stedene. En konsekvens ville da også være at man fikk litt større spredning på tidspunktet gjestene drar hjem fra byen.

Lovpålagt krav om konseptbeskrivelse

Oslo kommune har angitt at skjenkebevilling skal være lett å få og lett å miste. I praksis har det vist seg at det skal mye til for å tilbakekalle skjenkebevillingen når steder endrer driften sin. Vi mener at det i større grad må følge av loven når bevilling skal falle bort.

Vi har mye erfaring med at steder som søker bevilling for ett formål, senere endrer konseptet sitt. Dette gjør kontroll og oppfølging vanskeligere, og kan også sette sitt preg på området der skjenkestedet ligger. For eksempel kan en restaurant mellom to skjenkesteder plutselig endres til å bli en bar, slik at man får tre typiske "utesteder" på rad, og som bidrar til at et rolig område endrer karakter og blir et ordensproblem.

Et viktig tiltak for å bedre kontrollen med utstedenes virksomhet, vil etter vårt syn være at alkoholloven pålegger virksomheter å redegjøre for det et steds konsept i søknaden om skjenkebevilling. Kommunen kan i dag med grunnlag i § 1-7a be om redegjørelse for konseptet ved søknad om skjenkebevilling, men denne brukes i liten i liten grad i dag. Oslo politidistrikt mener derfor at lovfestet plikt for bevillingshaver til å legge frem slik redegjørelse vil være et langt mer effektivt virkemiddel til å bevisstgjøre kommunen, ansvarliggjøre skjenkestedet og legge grunnlag for en mer fornuftig og kunnskapsbasert tildeling av skjenkebevilling.

Konseptbeskrivelsen må blant annet inneholde informasjon om: hva slags type sted det søkes bevilling for (spisested, konsertsted, danseklubb, kafé, bar el.), og hvilken aldersgruppe stedet retter seg mot (alle, ungdom, voksne, el., og eventuell aldersgrense). Det vises til Ot.prp.nr.7 (1996-1997) Om lov om endringer i alkoholloven pkt 4.2.2, der det fremgår at kommunen har adgang til å ta hensyn som dette ved skjønnsvurderingen.

Den enkelte kommune vil ved en redegjørelse for skjenkestedets planlagte konsept få et bredere og bedre grunnlag for å foreta den skjønnsmessige vurderingen etter § 1-7 a, før skjenkebevilling blir gitt til stedet. Krav til konsept vil altså styrke kommunens styring med hva slags steder som får etablere seg i ulike strøk, herunder omfanget at skjenking av alkohol på stedet.

Dersom konseptet på et skjenkested endres etter at søknad er innvilget, vil dette være grunnlag for bortfall av bevillingen jf. alkoholloven § 4-2 4. ledd, der det fremgår at bevillingen gjelder for "en bestemt type virksomhet", og Ot.prp.nr.7 (1996-1997) Om lov om endringer i alkoholloven pkt 7.2.2, der det fremgår at skjenkebevillingen faller bort ved driftsendringer som avviker fra forutsetningene som ble lagt til grunn ved tildeling av bevillingen.

2. Til kapittel 3 – vurdering av politiets rolle i bevillingsspørsmål

Vi er enig med departementet i at det ikke vil være hensiktsmessig med en vetorett for politiet i bevillingssaker (pkt 3.6.2). Selv om en slik ordning vil gi politiet større innvirkning på bevillingsspørsmålet, er det ikke hensiktsmessig for politiet å ha vetorett mot kommunale politiske vedtak.

Det er positivt med en prøveordning for inndragning av bevilling på stedet (pkt 3.7). Vi antar at det vil være aktuelt for politiet å bistå kommunens kontrollører ved en eventuell stengning under denne prøveordningen. For å ivareta ordensmessige forhold på stedet, er det ønskelig at det fastsettes plikt for kommunens kontrollører til å varsle politiet før eller umiddelbart etter at stengning vedtas på stedet.

I høringsnotatet er det opplyst at det i 2007 ble inndratt til sammen 153 skjenkebevillinger i 63 kommuner. Dette synes å være lavt. Det fremheves at i tillegg til å redusere reaksjonstiden ved å foreta inndragning umiddelbart, er det ønskelig at reaksjonshyppigheten på overtredelser av alkoholloven økes, og at flere skjenkesteder får inndratt bevillingen for kortere eller lengre tid. Det er liten tvil om at det mest effektive middel myndighetene har til å påvirke stedenes drift, er risiko for stengning.

Vi vil også fremheve betydningen av at politiet har anledning til å pålegge serveringssteder å ha godkjente ordensvakter jf. serveringsloven § 16. Dette har i Oslo vært et effektivt virkemiddel for å redusere ordensproblemer. Ordensvaktene har en sentral rolle ved opprettholdelse av orden og forhindring av overtredelser av alkoholloven på skjenkesteder. Det er imidlertid et problem at steder ikke etterfølger pålegget, og ansetter vakter som ikke har godkjenning.

Godkjenningsordningen sikrer at de som fyller rollen som ordensvakt har den nødvendige egnethet ved at det kreves gjennomføring av kurs og kontroll av vandel. Vi ønsker at det fastsettes i alkoholloven § 1-8 at skjenkebevilling kan inndras dersom pålegg om godkjente ordensvakter på skjenkestedet ikke er etterfulgt.

Videre vil vi understreke viktigheten av at det ved stedlig kontroll kan redegjøres for ansvarsforholdene på stedet. Vi har erfaringer med at det ved kontroll ofte er vanskelig å få opplysninger om hvem som er ansvarlig for skjenkingen på tidspunktet for kontrollen og for virksomheten generelt. Det bidrar til at ansvar pulveriseres, og at det blir vanskelig å

håndheve brudd på alkoholloven. Forskrift til alkoholloven (08.06.2005, nr.538), kap 8 fastsetter krav til at skriftlig dokumentasjon til enhver tid skal være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten, jf § 8-3. I § 8-3, 2. ledd nr 3. fastsettes at det til enhver tid skal foreligge oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt. Dette må presiseres slik at følgende opplysninger skal foreligge skriftlig. Oslo politidistrikt ønsker at dette kreve presiseres slik at følgende skriftlige opplysninger *skal* foreligge skriftlig:

- Hvorvidt skjenkestedet er pålagt å ha godkjente ordensvakter
- Oversikt over bevillingshaver, styrer, stedfortreder og eier(e) av skjenkestedet
- Hvem som er leverandører av alkoholholdige drikker
- Lokalets dimensjoner og begrensninger

3. Generelle betraktninger

Det er store utfordringer knyttet til kontroll og oppfølging av utelivsbransjen. Det sentrale for bransjen er skjenkebevillingen. Uten den vil ikke stedene tjene penger. Skjenkebevillingen er dermed sentral å benytte for å bekjempe svart omsetning, uryddighet rundt ansettelsesforhold, manglende regnskap med mer. Det bør være et lokalpolitisk anliggende å beslutte hvilke steder som skal få bevilling, men vi tror det i større grad enn tidligere er behov for at det gis noen sentrale føringer på hva som er uakseptabelt ved driften, slik at det i mindre grad blir en næringspolitisk vurdering om steder som driver på siden av loven skal få fortsette.

Oslo politidistrikt bidrar gjerne med vår erfaring skulle det være ønskelig å diskutere de utfordringer og forslag til tiltak som er nevnt i dette høringsbrevet.

Med vennlig hilsen

Roger Andresen
visepolitimester

Saksbehandler:
Sentrum politistasjon:
Christina Hofseth, Morten
Haukeland
Utlendings- og
forvaltningsseksjonen:
Marte Danielsen/RB
Tlf: 22 66 99 73